

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักการของนีโอฮิวแมนนิสและการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ใช้วิธีการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi Experiment Research) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี และการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยดำเนินการบนพื้นฐานของการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทเลอร์ (Tyler, 1986) 2 ขั้นตอนแรก ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา
2. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองและศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟิ่น อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักการของนีโอฮิวแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดำเนินการบนพื้นฐานของการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทเลอร์ (Tyler, 1986) 2 ขั้นตอนสุดท้าย ดังนี้

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. การประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักการของนีโอฮิวแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี และการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา

1.1 การศึกษาวิเคราะห์อุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี ว่ามีอะไรบ้าง มีลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงอุปนิสัยนั้น ๆ อย่างไรบ้าง จนได้ข้อสรุปเบื้องต้นที่เป็นรายการของอุปนิสัย 7 ประการ ที่เรียงลำดับตั้งแต่อุปนิสัยที่แสดงถึงการพึ่งพาตนเองไปสู่อุปนิสัยที่แสดงถึงการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

อุปนิสัยที่ 1 : การมีความเป็นผู้นำตนเอง (Be Proactive)

บุคคลที่มีอุปนิสัยแบบนี้ มีความเชื่อว่าตนเองสามารถกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ให้มีความสำเร็จได้ รู้จักควบคุมตนเอง มีเหตุผล ยึดมั่นในหลักธรรมจริยา ทั้งในความคิดและการกระทำ มีความเห็นคุณค่าในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี กระทำตนให้เป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหามิใช่ก่อปัญหา

อุปนิสัยที่ 2 : การรู้จักเริ่มต้นด้วยเป้าหมายในใจ (Begin with the End in Mind)

บุคคลที่มีอุปนิสัยนี้มีความสามารถในการอธิบายและกำหนดภารกิจและเป้าหมายของตน ได้ตามบทบาทที่ตนมีอยู่ และมีพฤติกรรมที่ถูกทำนองคลองธรรมเหมาะสมกับกาลเทศะ

อุปนิสัยที่ 3 : การรู้จักวางแผน (Put First Things First)

บุคคลที่มีอุปนิสัยนี้รู้จักจัดลำดับสิ่งที่ทำในแต่ละวัน พร้อมทั้งระยะเวลาที่ใช้

อุปนิสัยที่ 4 : การคิดแบบชนะ ชนะ (Think Win-Win)

บุคคลที่มีอุปนิสัยนี้มักมีใจเมตตา มีน้ำใจ ใจกว้าง มีความคิดและการกระทำในหนทางที่จะเกิดประโยชน์ร่วมกัน

อุปนิสัยที่ 5 : การเข้าใจคนอื่นก่อนที่จะทำให้คนอื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, then to be Understood)

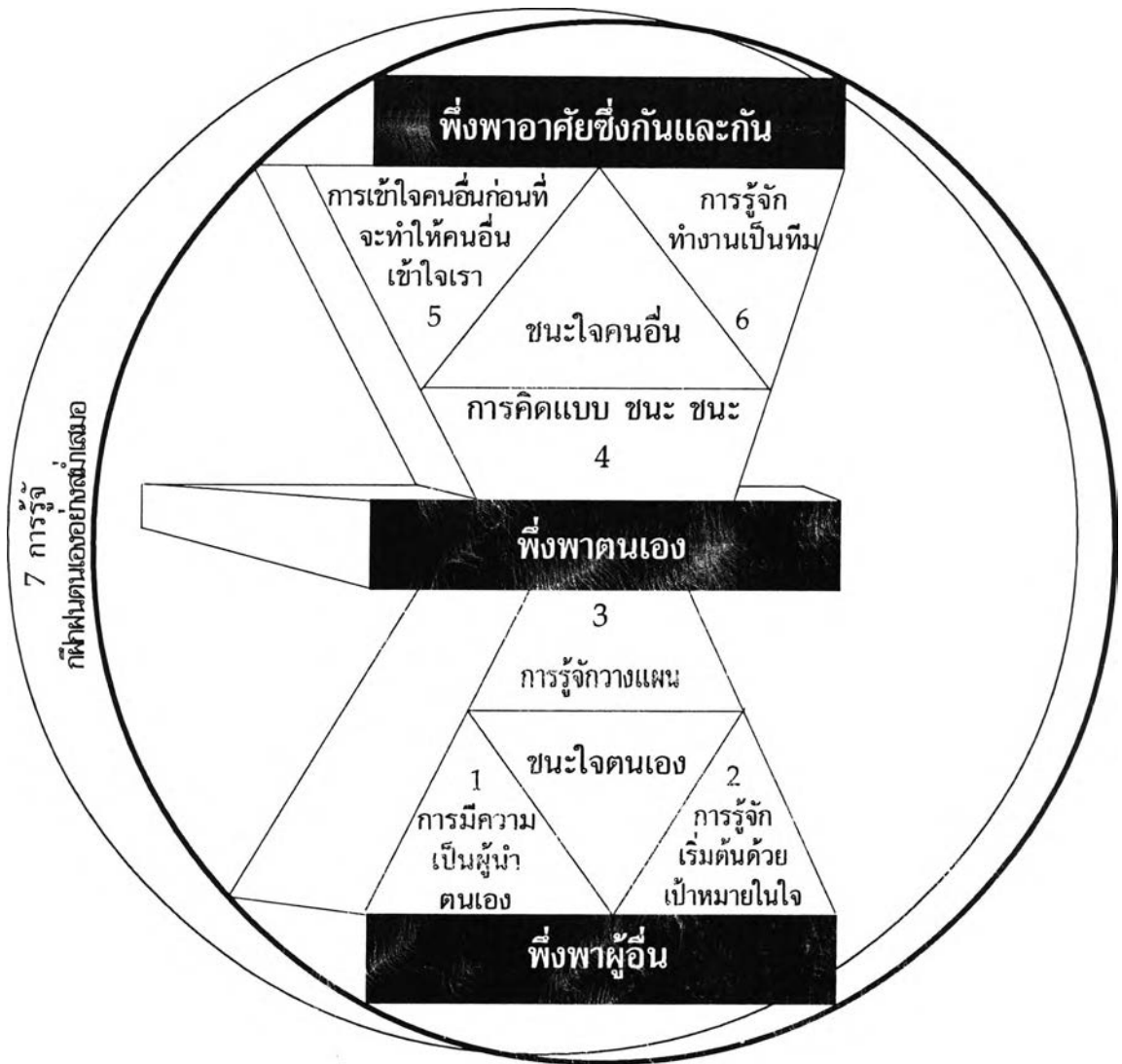
เป็นการพยายามที่จะเข้าใจผู้อื่น แสดงถึงการให้เกียรติผู้อื่น รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักเสียสละและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความพยายามที่จะทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ในคำพูด กิริยา ท่าทาง ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ อารมณ์ของผู้อื่น แล้วจึงค่อยหาวิธีทำให้ อีกฝ่ายเข้าใจตนเอง

อุปนิสัยที่ 6 : การรู้จักทำงานเป็นทีม (Synergize)

เป็นลักษณะนิสัยที่แสดงถึงความมีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักดึงเอาพลังสร้างสรรค์หรือจุดแข็งของอีกฝ่ายหนึ่งมาผสมผสานกับจุดแข็งของตน เพื่อเพิ่มพูนประโยชน์ต่อทุกคน แสดงถึงการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นเป็น

อุปนิสัยที่ 7 : การรู้จักฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ (Sharpen the Saw)

เป็นอุปนิสัยที่มักจะหมั่นฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ จิตวิญญาณ (Spiritual dimension) วิชาชีพและวิชาการ ความรู้ต่าง ๆ

กรอบความคิดของอุปนิสัยทั้ง 7 ประการของโควี (Covey, 1990)

อุปนิสัยที่ 1, 2 และ 3 เกี่ยวข้องกับการเอาชนะตนเอง เปลี่ยนตนเอง จากคนที่ต้อง ฟังพาทคนอื่นไปเป็นคนที่สามารถฟังพาดตนเองได้ จะทำให้เกิดความมั่นใจ ในตนเอง รู้จัก ธรรมชาติของตนเอง รู้จักคุณค่าในตนเอง และความเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร เมื่อรู้สึกว่ ชีวิตเป็นสิ่งที่มีความค่า จะทำให้สามารถควบคุมตนเองได้อย่างมั่นใจ สามารถกำหนดชีวิตตนเอง จากความรู้สึกข้างในมากกว่าที่จะกำหนดโดยความคิดเห็น ของคนอื่น ๆ รอบตัว เป็นการ “ชนะใจตนเอง” ที่เป็นแก่นแท้ของการปรับเปลี่ยนสู่อุปนิสัย ที่ดี ต่อมาเมื่อเปิดใจให้กับอุปนิสัยที่ 4, 5 และ 6 ซึ่งเป็นอุปนิสัยที่ทำให้สามารถเอาชนะใจ คนทั่วไป จะเกิดการค้นพบและปลดปล่อยทั้งความต้องการและทรัพยากรเพื่อรักษาและ

ก่อนกำเนิดมิตรภาพที่มั่นคงและสร้างสรรค์ ส่วนอุปนิสัยที่ 7 เป็นอุปนิสัยที่ต้องหมั่น ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ทั้งสี่มิติของชีวิต คือ ร่างกาย สติปัญญา จิตวิญญาณ สังคมและ อารมณ์ เป็นไปอย่างสมดุล เป็นการส่งเสริมและเพิ่มกำลังให้กับอุปนิสัยทั้งหมด เป็น อุปนิสัยของคนที่ต้องการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เป็นคนที่ยิ่งพาดตนเองได้อย่าง แท้จริง และพร้อมที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา โดยนำผลสรุปที่ได้จากข้อที่ 1 มาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่กำหนดถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงอุปนิสัยทั้ง 7 ประการได้ โดยจะอยู่ในส่วนของวัตถุประสงค์ ของกิจกรรมที่จัด

2. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นตอนนี้ประกอบไปด้วยการกำหนดเนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมและการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 1 และกำหนดรูปแบบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย โดยใช้ หลักการของนีโอฮิวแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อให้เยาวชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เกิดความรู้ความเข้าใจในอุปนิสัยทั้ง 7 ประการ เกิดความเห็นคุณค่าในการพัฒนาตนให้มีอุปนิสัยดังกล่าว และมีทักษะเพื่อนำไปสู่การมี อุปนิสัยทั้ง 7 ประการ

2.2 ผู้วิจัยพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟ้น อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักการ ของนีโอฮิวแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และสร้างแบบ ประเมินผลโปรแกรม และกำหนดแนวทางการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบและโปรแกรม ที่พัฒนาขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 โปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย

- 2.2.1.1 หลักการและเหตุผล
- 2.2.1.2 วัตถุประสงค์
- 2.2.1.3 หัวข้อของการฝึกอบรม
- 2.2.1.4 คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม

- 2.2.1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน
- 2.2.1.6 วิธีการฝึกอบรม
- 2.2.1.7 วิทยากร
- 2.2.1.8 ระยะเวลา
- 2.2.1.9 สถานที่
- 2.2.1.10 ผู้รับผิดชอบโปรแกรม
- 2.2.1.11 การประเมินผล
- 2.2.1.12 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- 2.2.1.13 กำหนดการของโปรแกรม
- 2.2.1.14 แผนกิจกรรมในโปรแกรม ที่ประกอบด้วย กิจกรรม

ซึ่งนำประสบการณ์การเรียนรู้จากข้อ 2.1 และกระบวนการในการจัดกิจกรรมตามหลักของนีโอฮิวแมนนิส คือ การสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย การเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและการฝึกฝน การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นกลุ่มและการจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในรูปของการทำกิจกรรมส่วนบุคคลและกิจกรรมกลุ่ม โดยมีการลงมือปฏิบัติจริง ระหว่างวันที่ 1 ถึง 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 ระหว่างเวลา 18.00-20.30 น. รวมเป็นเวลา 20 ชั่วโมง และทำกิจกรรมต่อเนื่องโดยเยาวชนที่เข้าร่วมโปรแกรมร่วมกันจัดโครงการ “ค่ายอาสาพัฒนา” โดยมีการดำเนินงาน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2544 ถึง เดือนพฤษภาคม 2545 โดยขึ้นวางแผนอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2544 ถึงเดือนเมษายน 2545 โดยในการประชุมวางแผนจะประชุมอาทิตย์ละ 1 วันทุกวันเสาร์ โดยมีกิจกรรมประชุมตามกำหนดการ ดังนี้ 18.00-19.00 น. การฝึกอาสาสมัครและการบริหารกายท่าเกาซีกิ/การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดภวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลงและจินตนาการ/เทคนิคการใช้คำพูดด้านบวก/การฝึกสมาธิ และ 19.00-20.30 น. ประชุมวางแผนโครงการค่ายอาสาพัฒนา ช่วงที่ออกค่ายอาสาพัฒนาจะอยู่ระหว่างวันที่ 20 เมษายน 2545 ถึง 1 พฤษภาคม 2545 ณ บ้านนิคมเขต ตำบลนิคมเขต อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ รวมเป็นเวลา 12 วัน เพื่อให้เยาวชนได้ลงมือดำเนินโครงการด้วยตนเอง

ในส่วนของกิจกรรมของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนั้น จะมีองค์ประกอบดังนี้คือ ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ เวลาที่ใช้ อุปกรณ์ที่ใช้ ขั้นตอนของกิจกรรม การประเมินผล

โดยรายละเอียดของโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น กำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมในโปรแกรมฝึกอบรม และขั้นตอนการปฏิบัติงาน ลักษณะการปฏิบัติงาน และ กำหนดการขณะออกค่ายอาสาพัฒนา สามารถศึกษาได้ในภาคผนวก ค.

โดยกิจกรรมที่จัดมีความสอดคล้องกับอุปนิสัย 7 อุปนิสัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ความสอดคล้องของอุปนิสัยกับกิจกรรมที่จัดในโปรแกรมฝึกอบรม เพื่อการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี โดยใช้หลักการของ นีโอะฮิวแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

อุปนิสัย	กิจกรรมที่จัด	วันที่จัด
การมีความเป็นผู้นำ	“ฉันคือใคร” “ข้าพเจ้าเป็นใคร” “คุณคือคนเก่ง” “จดหมายความดี” “การจัดการกับปัญหา” “หาของ” “พลังแห่งความเชื่อ” “การทำโครงการค่ายอาสาพัฒนา” (การเป็นหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ)	1 พ.ย. 44 1 พ.ย. 44 2 พ.ย. 44 2 พ.ย. 44 3 พ.ย. 44 3 พ.ย. 44 4 พ.ย. 44 พ.ย.44-พ.ค.45
การรู้จักเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ	“พลังของมนุษย์” “พลังแห่งการตั้งเป้าหมาย” “เกียรติบัตรความสำเร็จ” “การทำโครงการค่ายอาสาพัฒนา” (การกำหนดเป้าหมายของโครงการ)	4 พ.ย. 44 5 พ.ย. 44 5 พ.ย. 44 พ.ย.44-พ.ค.45
การรู้จักวางแผน	“พลังแห่งการวางแผน” “การทำโครงการค่ายอาสาพัฒนา” (การวางแผนโครงการ, การทำกิจวัตรประจำวัน)	6 พ.ย. 44 พ.ย.44-พ.ค.45
การคิดแบบชนะ ชนะ	“ร่วมใจร่วมแรง” “การทำโครงการค่ายอาสาพัฒนา” (การเป็นกรรมการโครงการร่วมกัน, การทำงานในฝ่ายร่วมกัน)	6 พ.ย. 44 พ.ย.44-พ.ค.45
การเข้าใจคนอื่น ก่อนจะให้คนอื่นเข้าใจเรา	“ต้นไม้หลายมิติ” “เปิดประตู” “การทำโครงการค่ายอาสาพัฒนา” (การประชุมกรรมการโครงการ, การประชุมกลุ่มใหญ่และย่อย)	7 พ.ย. 44 7 พ.ย. 44 พ.ย.44-พ.ค.45
การรู้จักทำงานเป็นทีม	“กระเช้าศิลป์” “การทำโครงการค่ายอาสาพัฒนา” (การเป็นกรรมการโครงการ, การทำงานฝ่ายร่วมกัน)	8 พ.ย. 44 พ.ย.44-พ.ค.45
การรู้จักฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ	“การฝึกอาสาสมัคร และการบริหารกายท่าเกาเขากิ” “การผ่อนคลายเพื่อให้เกิดทัศนคติการรับรู้ด้วยเสียงเพลงและจินตนาการ” “เทคนิคการใช้คำพูดด้านบวก” “การฝึกสมาธิ” “การทำโครงการค่ายอาสาพัฒนา” (การทำกิจวัตรประจำวันขณะอยู่ค่าย)	1-8 พ.ย. 44 และทุกครั้งที่มี การประชุม วางแผนจัด โครงการค่าย อาสาพัฒนา และขณะอยู่ค่าย

โดยกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ได้จัดตามกำหนด ซึ่งเหมือนกันในช่วงเวลา 18.00-19.00 น. แต่จะแตกต่างกันในช่วงเวลา 19.00-20.30 น. โดยกำหนดการของทุกวันเป็นดังนี้

18.00-19.00 น.	การฝึกอาสาสมัคร การบริหารกายท่าเก้าอี้กิ การผ่อนคลายเพื่อให้เกิด
ภวังค์การรับรู้ด้วยเสียงเพลงและจินตนาการ และเทคนิคการ
ใช้คำพูดด้านบวก การฝึกสมาธิ
19.00-20.30 น.	กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยในแต่ละอุปนิสัย
(ระหว่างวันที่ 1 ถึง 8 พฤศจิกายน 2544)
ประชุมวางแผนโครงการค่ายอาสาพัฒนา
(ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2544 ถึงเดือนเมษายน 2545)

ในส่วนของค่ายอาสาพัฒนามีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ลักษณะการปฏิบัติงาน และกำหนดการขณะอยู่ค่ายร่วมกันดังนี้

1. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1.1 ชั้นวางแผน

- 1.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการค่าย เดือนพฤศจิกายน 2544
- 1.1.2 หาข้อมูลเบื้องต้นในการพิจารณาพื้นที่ ออกค่าย
เดือนพฤศจิกายน 2544
- 1.1.3 สืบหาพื้นที่เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมและพิจารณาพื้นที่ออกค่าย
เดือนธันวาคม 2544
- 1.1.4 ร่างโครงการและวางแผนปฏิบัติงาน เดือนธันวาคม 2544
- 1.1.5 ประสานงานกับหน่วยงานราชการและเยาวชนที่เกี่ยวข้อง
เดือนธันวาคม 2544 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2545
- 1.1.6 เตรียมงานตามเป้าหมายของโครงการ เดือนมกราคม ถึง
เดือนมีนาคม 2545
- 1.1.7 เปิดรับสมัครเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการโดยทั่วไป
เดือนกุมภาพันธ์ 2545
- 1.1.8 ประชุมและปฐมนิเทศสมาชิกผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ
เดือนเมษายน 2545

1.1.9 จัดชุดเตรียมค่ายเพื่อจัดเตรียมงานในพื้นที่ออกค่าย
เดือนเมษายน 2545

1.2 ชั้นปฏิบัติงาน

ระหว่างวันที่ 20 เมษายน ถึง 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2545

1.3 ชั้นประเมินผล

ระหว่างวันที่ 1 ถึง 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2545

2. ลักษณะการปฏิบัติงาน

2.1 ฝ่ายการศึกษา ให้สมาชิกได้ฝึกประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจัดทำแผนการสอนระยะสั้น โดยเน้นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีทักษะในการประสานสัมพันธ์กับผู้อื่น

2.2 ฝ่ายสัมพันธ์ชุมชน ให้สมาชิกได้ศึกษาสภาพความเป็นอยู่ อาชีพ วัฒนธรรมประเพณี คุณภาพชีวิต และปัญหาของชุมชน และร่วมวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2.3 ฝ่ายโครงการ ให้สมาชิกได้ร่วมกับชุมชนปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และจัดทำสื่อการเรียนการสอนเพื่อมอบให้กับโรงเรียน

2.4 ฝ่ายนันทนาการ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการด้วยตนเอง และสมาชิกกับชุมชนตลอดการออกค่ายจัดกิจกรรมให้สมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการผ่อนคลายจากการทำงาน ทั้งในรูปแบบของเกมและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ รวมถึงการจัดกิจกรรมนันทนาการในวันต่าง ๆ เช่น วันกีฬาสี และงานรอกองไฟร่วมกับชุมชน โรงเรียน และนักเรียน

2.5 ฝ่ายสวัสดิการ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายในแต่ละวันให้ดำเนินไปด้วยดี รวมถึงอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกทุกคนดูแลความสะอาดในบริเวณต่าง ๆ ของค่าย เช่น ที่พัก ที่ประชุม ที่รับประทานอาหาร เป็นต้น

2.6 ฝ่ายอาหาร ประกอบอาหาร 3 มื้อต่อวัน รวมทั้งอาหารว่างให้กับสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงานตลอดโครงการ

2.7 ฝ่ายประเมินผล จัดทำแบบประเมิน เก็บข้อมูลการประเมินวิเคราะห์ข้อมูล เผยแพร่ข้อมูลการประเมินผลสู่สาธารณะ

3. กำหนดการที่เป็นกิจวัตรประจำวัน

05.30 น.	ฝ้ายอาหารและฝ้ายสวัสดิการตื่นนอน
06.00 น.	ชาวค่ายทุกคนตื่นนอน ทำกิจวัตรส่วนตัว
06.30 น.	บริหารร่างกาย/ฝึกอาสนะ/ฝึกสมาธิ/สั่งจิตใต้สำนึก
07.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 น.	ปฏิบัติงานภาคเช้า
11.45 น.	พักเพื่อเตรียมตัวรับประทานอาหารกลางวัน
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น.	ปฏิบัติงานภาคบ่าย
15.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย/อาบน้ำ
15.30 น.	ออกกำลังกาย/ฝึกอาสนะ ฝึกสมาธิ
18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 น.	ประชุมกลุ่มย่อยสรุปงานแต่ละฝ้าย
20.00 น.	ประชุมรวม
21.00 น.	นันทนาการเพื่อความผ่อนคลายและเสริมสร้าง อุปนิสัย 7 ประการ
22.00 น.	สวดมนต์ เข้านอน:

โดยกิจวัตรที่ทำในแต่ละวันนั้น ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการค่ายอาสาพัฒนา จะ
ได้ทำตามเวียนครบทุกฝ้าย และจะทำกิจวัตรประจำวันตามกำหนดการขณะอยู่ค่ายทุกวัน

2.2.2 แบบประเมินผลโปรแกรม โดยประเมินผลด้านสาระ
ประโยชน์ เทคนิค วิธีการอบรม การนำไปใช้ และการประเมินทั่วไปตลอดโปรแกรม
เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (รายละเอียดในภาคผนวก ข.)

2.2.3 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบและโปรแกรม
ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟ่น อาร์ โควี สำหรับ
เยาวชนตอนปลาย ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก.)
ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย
สรุปได้ดังนี้

สิ่งที่ประเมิน	เครื่องมือในการวิจัย
อุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของ สตีเฟ่น อาร์ โควี	แบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิด ของสตีเฟ่น อาร์ โควี แบบสังเกตพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ อุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของ สตีเฟ่น อาร์ โควี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล มีดังต่อไปนี้

2.3.1 แบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟ่น อาร์ โควี

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟ่น อาร์
โควี ขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.3.1.1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอุปนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูง 7
ประการ จากเอกสารและตำราตามแนวคิดของสตีเฟ่น อาร์ โควี (Covey, 1990) และ
ฌอน โควี (Covey, 1998)

2.3.1.2 สร้างข้อคำถามของแบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตาม
แนวคิดของสตีเฟ่น อาร์ โควี ให้มีความครอบคลุมพฤติกรรมที่บ่งบอกอุปนิสัย 7 ประการ
จำนวน 50 ข้อดังนี้

อุปนิสัยที่ประเมิน	ข้อความถาม	ข้อความเชิงบวก		ข้อความเชิงลบ	
		จำนวน	ข้อที่	จำนวน	ข้อที่
การมีความเป็นผู้นำ	10	6	1,2,3,4,5,6	4	7,8,9,10
การรู้จักเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ	4	2	11,14	2	12,13
การรู้จักวางแผน	4	2	15,16	2	17,18
การคิดแบบชนะ ชนะ	10	7	19,20,21,22,23, 24,25	3	26,27,28
การเข้าใจคนอื่นก่อนจะให้คนอื่น เข้าใจเรา	10	7	29,30,31,32,33 34,35	3	36,37,38
การรู้จักทำงานเป็นทีม	8	6	39,40,41,42,43, 44	2	45,46
การรู้จักฝึกฝนตนเองอย่าง สม่ำเสมอ	4	3	47,48,49	1	50
รวม	50		33		17

ตารางที่ 2 โครงสร้างแบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี

ลักษณะของแบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Scale Type) มีความหมายดังนี้

5	หมายความว่า	ผู้ตอบกระทำพฤติกรรมในข้อความนั้นทุกครั้ง
4	หมายความว่า	ผู้ตอบกระทำพฤติกรรมในข้อความนั้นบ่อยครั้ง
3	หมายความว่า	ผู้ตอบกระทำพฤติกรรมในข้อความนั้นทำบ้าง
ไม่ทำบ้าง
2	หมายความว่า	ผู้ตอบกระทำพฤติกรรมในข้อความนั้นน้อยครั้ง
1	หมายความว่า	ผู้ตอบกระทำพฤติกรรมในข้อความนั้นน้อยที่สุด
หรือไม่ได้ทำ

การพิจารณาคะแนนอุปนิสัยทั้ง 7 ประการ เป็นคะแนนรวมจากแบบวัดในแต่ละอุปนิสัย การแปลผลคะแนนรวมในแต่ละอุปนิสัย คือ ตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2542)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีอุปนิสัยทั้ง 7 ประการมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีอุปนิสัยทั้ง 7 ประการระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีอุปนิสัยทั้ง 7 ประการระดับ

ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีอุปนิสัยทั้ง 7 ประการระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีอุปนิสัยทั้ง 7 ประการระดับ

น้อยที่สุด

2.3.1.3 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ของแบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี ผู้วิจัยนำแบบวัดที่สร้างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก.) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมในแต่ละข้อคำถาม โดยถือเกณฑ์ความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ทุกข้อมีความสอดคล้องตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

2.3.1.4 การหาความเที่ยง (Reliability) โดยการนำเครื่องมือ

ที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับเยาวชนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง ได้แก่ เยาวชนตอนปลาย อายุระหว่าง 18-25 ปี ในหมู่ 1 ตำบลบึงยี่โถ อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงของแบบวัดด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .8494

2.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุปนิสัย 7 ประการตามแนวความคิดของสตีเฟน อาร์ โควี

ผู้วิจัยสร้างแบบสังเกตนี้ขึ้นเอง จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอุปนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูง 7 ประการของสตีเฟน อาร์ โควี (Covey, 1990) และฌอน โควี (Covey, 1998) โดยเขียนเป็นข้อความมีจำนวน 12 ข้อ วิธีการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมมีดังนี้

อุปนิสัยที่ประเมิน	ข้อที่
การมีความเป็นผู้นำ	1
การรู้จักเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ	2
การรู้จักวางแผน	3,4
การคิดแบบชนะ ชนะ	5
การเข้าใจคนอื่นก่อนจะทำให้คนอื่นเข้าใจเรา	6,7,8
การรู้จักทำงานเป็นทีม	9,10
การรู้จักฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ	11,12

ตารางที่ 3 โครงสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี

2.3.2.1 ผู้วิจัย เป็นผู้สังเกตด้วยตนเอง โดยสังเกตเยาวชนผู้เข้าร่วมโปรแกรมเป็นรายบุคคล โดยผู้วิจัยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง “ใช่” ที่ตรงกับพฤติกรรมที่ปรากฏนั้น ๆ หรือ “ไม่ใช่” หากไม่ตรงกับพฤติกรรมดังกล่าว

2.3.2.2 การตรวจให้คะแนนนั้น หากตอบว่า “ใช่” ได้ 1 คะแนน และ “ไม่ใช่” ได้ 0 คะแนน คิดรวมคะแนนพฤติกรรมทุกข้อ

2.3.2.3 เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี ถือเป็นร้อยละ 80 ของคะแนนรวม

2.3.2.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกต โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของการใช้ภาษา

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองและศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟ้น อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักการของนีโอฮิวแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกกระบบโรงเรียน

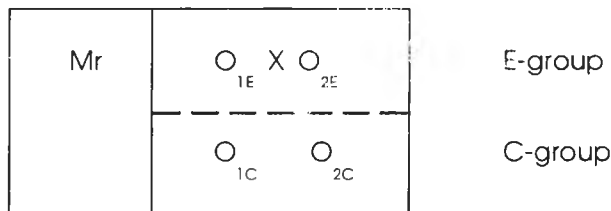
ในขั้นตอนที่ 2 นี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 การออกแบบการทดลอง

การทดลองที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการทดลองแบบสองกลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest Control Group Design) (บุญธรรมกิจปริดาภิรุตส์, 2531) โดยการออกแบบการทดลองดังต่อไปนี้

Mr หมายถึง การคัดเลือกตัวอย่างกระทำด้วยการจับคู่ (Matching) ให้มีคุณสมบัติเหมือนกัน และการแบ่งกลุ่มตัวอย่างกระทำด้วยการสุ่มตัวอย่าง

E-group หมายถึง กลุ่มทดลอง

C-group หมายถึง กลุ่มควบคุม

○_{1E} หมายถึง การวัดผลก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง

○_{2E} หมายถึง การวัดผลหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

○_{1C} หมายถึง การวัดผลก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม

○_{2C} หมายถึง การวัดผลหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

X หมายถึง การร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เยาวชนตอนปลาย อายุระหว่าง 18-25 ปี

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.2.2.1 ประชาสัมพันธ์หาอาสาสมัครเข้าร่วมโปรแกรม โดยประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านและประธานองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชาสัมพันธ์ โดยผ่านทางหอกระจายข่าว การติดโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์และการประชาสัมพันธ์ โดยวาจาให้กับเยาวชนตอนปลาย ที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ในเขตหมู่ที่ 3 ตำบลบึงยี่โถ อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยคัดเลือกอย่างมีเป้าหมาย (Purposive Sampling) มีอาสาสมัครเข้าร่วมโปรแกรม 36 คน ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกมีดังนี้คือ

- 1) เป็นเยาวชนอายุระหว่าง 18-25 ปี
- 2) เต็มใจเข้าร่วมโปรแกรม
- 3) สามารถเข้าร่วมโปรแกรมได้ตลอดโปรแกรม

3.2.2.2 แบ่งกลุ่มอาสาสมัครผู้เข้าร่วมเป็น 2 กลุ่ม โดยดำเนินการดังนี้

1. ชี้แจงกับอาสาสมัครผู้เข้าร่วมว่าจะต้องแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อความถูกต้องของการวิจัย

2. ให้ทุกคนทำแบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี เพื่อเป็นคะแนนในการแบ่งกลุ่ม และเพื่อเก็บค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดไว้ก่อนการทดลอง (Pretest)

3. นำคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากข้อ 2 มาเรียงคะแนนจากน้อยไปมาก แล้วจับคู่เหมือน (Matching) แต่ละคู่เข้ากลุ่มทดลอง 18 คน เป็นเยาวชนที่เข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี และกลุ่มควบคุม 18 คน เป็นเยาวชนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมและทำกิจกรรมตามการใช้ชีวิตประจำวันของตนเอง

3.3 การดำเนินการทดลองโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี

ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 กลุ่มทดลอง ได้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี ณ บ้านของผู้วิจัย

3.3.2 กลุ่มควบคุม เป็นเยาวชนที่เป็นอาสาสมัครแต่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี แต่จะดำเนินกิจกรรมตามการใช้ชีวิตประจำวันของตนเอง

3.3.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง จะแบ่งเป็น 2 ระยะที่ต่อเนื่องกัน คือ

3.3.3.1 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ 1 ถึง 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 เวลา 18.00-20.30 น. รวมเป็นเวลา 20 ชั่วโมง ณ บ้านของผู้วิจัย ซึ่งตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ 16/7 หมู่ที่ 3 ตำบลบึงยี่โถ อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

3.3.3.2 เยาวชนร่วมกันจัดโครงการ “ค่ายอาสาพัฒนา” ณ หมู่บ้านนิคมเขต ตำบลนิคมเขต อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเป็นขั้นวางแผน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2544 ถึงเดือนเมษายน 2545 ขึ้นปฏิบัติงาน ระหว่างวันที่ 20 เมษายน ถึง 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 รวมเป็นเวลา 12 วัน และระยะประเมินผลค่ายฯ ระหว่างวันที่ 1 ถึง 7 พฤษภาคม 2545 สาเหตุที่เลือกบ้านนิคมเขต เพราะเป็นสถานที่ผู้วิจัยสามารถประสานงานกับชุมชนได้สะดวก เนื่องจากผู้วิจัยเคยออกค่ายอาสา ณ ที่แห่งนี้มาก่อน

3.3.4 ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุปนิสัย 7 ประการ สังเกตกลุ่มทดลองเป็นระยะ ๆ ขณะเข้าร่วมโปรแกรม

4. การประเมินผลการเรียนรู้

ประกอบไปด้วยการดำเนินการหลังการทดลอง ซึ่งเป็นการประเมินผลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยเครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น การกำหนดวิธีวิเคราะห์ข้อมูล และการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย

4.1 ประเมินผลหลังการทดลอง

โดยประเมินเยาวชนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบวัดอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสตีเฟน อาร์ โควี หลังการทดลอง (Posttest) และใช้การ

สังเกตพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี กับกลุ่มทดลอง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.2.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการจัดกิจกรรมในโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1.1 ด้านสาระประโยชน์

4.2.1.2 ด้านเทคนิคและวิธีการอบรม

4.2.1.3 ด้านการนำไปใช้

4.2.1.4 ด้านการประเมินทั่วไป

4.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t-test dependent)

4.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี ก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองด้วยสถิติทดสอบ t (t-test independent)

4.2.4 แบบสังเกตพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟ่น อาร์ โควี จะหำร้อยละของคะแนน